

No. 47.

Septennä, 20. (2. Dezember) November.

1871.

Waksa par gaddu 1 rubl.

S i n n a.

Latweeschu drangu beedribas lohzejki teef aijnati un luhgti, lai 1mä Dezember pulstten 10 no rihta Selgawas museumä us gadda sapulzi sanahf.

A. Bielenstein, Latw. dr. beedr. presidente.

R a h d i t a j s.

Eefschemmes sinna. No Rihgas: Wids. gubernators no ammata atlaista. — Larra-teefa, — lohpu-mehris, — strohderu palidofsbas-lahde. No Widssemes: zil willi noschauti. — Bodssem muischas stobla un wafis-nams. No Selgawas: stipendijas sturentem. No Kurjemmes: pagasta-strohweru wehleschanahs. No Pehterburgas: augstee weefi us Surra-ordena swetileem. — Leefstis Uelhejs S.-Amerika, — bitter-gefu fasaufschana Rjwa. No Saratowas: semneeli pamastna schenkus.

Mrssemes sinna. No Berlins: Hannoveres wezza lehnineene, — Jesuiteem libbele Amerika. No Wines: jaunee ministri. No Franzijas: Napoleona draugi un Uebra waldischana, — Rihwas wehst-neeli. No Brasilijas: kauschanahs stary trijahm tautahm.

Saunalahs sinna. Rikumi pabr zeku us andfischanu Widssemä. Ka Latweeschi, Lihwi un Jogauni dñimbuhshana kritusch. Abilde Wittberg. lungam. Abildes. Naudas turgus.

Preliffumä. Grehtu dubida. Ahtes wahrs. Sohbugalla neddes peedfshojumi.

Eefschemmes sinna.

No Rihgas, 17tä Nowbr. Waldischanas awise schodeen sinna ta: „Zaur ihpafschu wiffaugstaku pawehleschanu us walbidama senata, irr Widssemes gubernators, ihstems stahtsrahts Lysander, wiffuschehlige no sawa taggadeja ammata nozelts un eefschigu buhshanu ministerijai peefstaithts.“

No Rihgas. 13tä November atkal schejenes karrateefa sehdejuse. Apsuhdschts bij kahds unteroffizeeris, kas pee strahpeto pulka us wakti buhdams, tur tam bij jaluhko us kahrtibu, kahdam apstrahpetam brandwihnu apgabajis, kas to dserdams, palizzis rupjsch prett feldwebeli un trohlsni zehlis. Apsuhdschts atfinna pats, ka effoht wainigs un ar ne to

newarreja sawu wainu aisbilbinaht. Tapehz teefa winnam nospreeda tahdu fohdu: to no unteroffizeera padarricht par prastu saldatu, tam atnemt treffes un zittas sibmes, tad 3 neddetas list zeetumä pee uhdens un maises un pehzak to eelikt apstrahpeto pulka.

Wehl no Rihgas. Widssemes gubernijas awises laffam fluddinaschanu, ar to gubernijas waldischana tadehf, ka Pleskawas gubernija iszehlees lohpu-mehris, us kahda laika aisleeds no turrenes teefscham, woi zaur Witebskas gub. te eewest wiffadus leel'lohpus un arri sibfus lohpus, kas ar leelajeem weenä kuhfi turrehti, la aitas, kafas un zuktas. Tapat arri pa to laiku no turrenes ne buhs abdas, taulus, peenu ic. un lohpu barribu, la seenu un salmus.

— Ta Rihgä jaw kamehr no 12. September 1870 pastahwedama strohderu palidofsbas beedriba sawa pirmä gaddä labbus fohkus us preefschu paspehruse, un til leela peeauguse, ka tai taggad jaw 240 beedri, kas pee winaas flimneeku-lahdes un lihds 1500 beedri, kas pee behru-lahdes beedribas peederr, zaur to ta pee kahda beedribas lohzejka mirschanas malfajama dalka, kas eefahkumä us 15 kap. fudr. bij nolifta, jaw 2 mehneschus atpalkat tillat 5 kapellas ween istaifa un ta no beedribas ismal-fata glabbaschanas jeb behru nauda tomehr arween til pat leela palikkuse, la beedribas liffumds stahw nolifts, prohti 65 rubl. fudr.

Łai pagahjuſchâ gaddâ beedribai pawiffam eenahzis :			
zaur itneddekas eemafſchanahm flim. lahde	676	r.	16
eemafſchanas preeſch behru lahdes . . .	1753	"	6
nauda kaš zaur ušnemſchanu beedribâ eenahza	351	"	8
rentes, ſtrahpes naudas, beedr. liſt. grahmataas	307	"	8
	3087	"	38

Išdohſchanas :

flimneeem	646	r.	71
behru naudas	1065	"	57
inmentars un zittas iſmafſchanas	894	"	16
palihdſibas naudas	126	"	—
	2732	"	44

Wiſſa taggadeja beedribas lahdes nauda iſtaifa 8012 r. f.

Łapreezajahš teeſcham, ka lahds labdarrigš darbš tik aħtri atrohđ pabalstu pee laudim un ne wiſ pilſſeħtâ ween, bet arri pa ſemneħm daudš beedrus jaw eemanto. Šchi patte beedriba, kaut 14 mehneſchus ween wezza, jaw preeſch 51 mirruſcheem behru naudu maſſajuſe. No 31ma mirruſcha jaw eemafſas naudu warreja pamafinaħt uš 10 kap. un no 46ta eeſahkoħt uš 5 kap. f. par kaħru reiſi.

Beemeldeſchanas teeħ weħl arween un iħ kaħru ſweħtdeenu no pulkſten 1 eeſahkoħt maſahš gildes nammâ peenemtas, kur par ušnemſchanu 36 kap. ween ja-eemafſa un grahmata kaħram beedram teeħ eedoħta. Wiſſi, kaš tik naw pahraħ par 50 gabdeem wezzi, teeħ par beedreem ušnemti. Preeſch ta, kaš pirms ne kâ 3 mehneſchi no eeſtaħſchanas deenas pagahjuſchi, nomirſt, tikfai 32½ rubl. teeħ iſmafſati. — Par flimneeħu lahdes beedri tik ſkrohderi ween warr palikt, wai tee pee kaħdas zunſtes peederr jeb ne, bet ſcheem 10 kap. par neddelu lahdei ja-eemafſa un pee eeſtaħſchanas nauda jamafſa, peħz kaħra wezzuma. Šlimmam buħdamam beedrim 3 r. 50 l. f. par neddelu teeħ maſfata tik ilgi, žiħ wiſſeħ ween flimš guħt. Arri atraitnehm un baħrineem buħš dalka pee ſehiħš lahdes. H. H. G. G.

No Wiđſemmes. Wiđſ. gubernijas awiſes laſſam ſinnas, ka pa teem diweem nupat pagahjuſcheem gabdeem 1869 un 1870 Wiđſemmê noſchauti 115 wilki, proħti, 62 wezzi un 53 jauni wilki. Leelaka dalka ſchauta Werrawas aprinki; turpretti Riħgas aprinki neweena. — Preeſch kaħdeem 35 gabdeem atpalkaħ kaħds kungš Latw. laika-raħtšs ſtaħſtija tâ: Łai gan iħgaddâ wilkus tik daudš noſauj Wiđſemmê, tomeħr pawiffam iſdelbeħt wiſnus newarrehš, ta-deħt, ka tee arween peenahħ klahħ no aiſrohbeſchu leeleeem meſcheem.

No Wiđſemmes. Kaut gan jau preeſch aſtoneem gabdeem Podsem muſſeħas pagafam Podsem muſſeħa (Rubbenes baſn. draudſe) walſtes-ſkohlâ, wiſſwairaf zaur dſimtknuga H. Heerwagen paſſubbinafchanu un gabdaſchanu tikfa eeħaifſta, tad tomeħr, kaħ pagafſta waldiſchana bija eegrunteta un fewiſchla ruhme preeſch pagafſta ſapulzeħm waijadſiga rahđijahš, 1870. gaddâ pagafſta ſaimneeħi noſpreeđa weenu grunts-gabbalu pirkt un tur ſkohlâs un pag. mahju buħ-

weħt. — Driħſ ſaliħka ar dſimtkungu un pirka weenu ſemneeħu mahju 20½ dalđ. leelu ar wiſſahm tur jau preeſchâ buħdamahm jaunahm brangahm ſaimneeħibas ehħahm, par 3000 rubl. f., kur arri dſimtkungš waijadſigu kohlâ materialu preeſch pagafſt un ſkohlâs mahjas buħweſchanas par welħi klahħ dera. Łai gan Podsem pagafſt irr tikfai 6¹⁸/₂₀ arħlu leelš, tomeħr zaur ſawſtarpigu weenpraħtibu un zaur pagafſta preeſchneeħu un ſaimneeħu atſiħſchanu, ka ſkohlâ jau taiš aſtonđš gaddōš zaur garra- un praħta apžaiſmoſchanu ne irr beħ augteem palikkuſt, pagafſt pee ſkohlâs un pagafſta mahjas uſzeliſchanas, ar preeħu ſawus ſpeħtiš uppureja, tâ ka peħz gadda laika ſtalts namš 10 aħu garſeħ un 6 aħi plats, kaš ſkaidrâ nauda, beħ kohlâ materiala, 1036 rubl. 11 kap. f. maſſaja, jau gattawš atraddahš un gaidija, lai wiſnaam peenahzigu wahrđu doħtu. Łai 4tâ Ĵuli f. g. peħz puſſdeenas tauſchu pulki no Podsem un nahburgu pagafſteem uſ jaunu ſkohlâs nammu ſteidſahš. Kaut gan negaidiħts leetus un weħtra ſapulzedamohš weeħus apſweizinaja, tomeħr jaunaiš namš, kaš eeſchpuſſe no puħku miħtodamahm rohkaħm ar krohneem haħgatigi bija iſpuſchkoħts, ar weeſeem pildijahš. Štarp teem weeſeem arri atraddahš muſſeħas dſimtkungš. Peħz nodſeedatas dſeeħmas, Deewa wahrđu mahžibu kandibaħts Šchilling kungš, ſapulzeħjuſchus uħrunnaja ar ſwarrigu runnu, kurra uſ Deewa wahrđa augteem un ſpeħtu zaur ſkohlâs buħſchanu, dibbinajahš. Peħz tam tikfa no walſtes behrneem uſ tiħetraħm baſſim dſeedaħts. Kaħ zeen. draudſes mahžitajš bija ſaſlimmiš, tad draudſes ſkohlmeiſteris Erdmann kungš weenu no mahžitaja ſaſtaħditu ſwarrigu runnu ſapulzeħjuſcheem preeſchâ laſſija, kur ſtarp taħm garrigahm pamahziſchanahm arri tikfa peeminneħts, ka Podsemeeſchi tanniš 13. gaddōš, kameħr ſem dſimtkunga Heerwagen waldiſchanas tikluſchi, tiklabb' garrigâš kâ arri laižigâš leetâš ſtiħrōš kohlōš uſ preeſchu gabjuſchi un ka neweens ſaimneeħš ne-eeħoħt tappiš peeſpeeħts jawu pajuntu atſtaħt. Peħz iſchetralkſiga kohlâ nodſeedaſchanas zeen. draudſes mahžitajš pažehlahš, ar iħkſeem bet ſwarrigeem wahrdeem ſapulzeħjuſcheem pee ſiħdš liſſa, ka Deewa wahrđš lai paleeħ ta grunte, uſ kō ſkohlâs buħſchana dibbinajahš un tizziba un taiſniba lai irr tee kaħrogi, kaš par to ehħu arween pleħwinajahš. Peħz tam ar Ĵhrona ſweħtiſchanas wahrdeem to nammu par pagafſtkohlâ, pagafſt-waldiſchanas un pagafſt-teeſas mahju eeħweħtija. Peħz nodſeedatas dſeeħmas: „Łai Deewu wiſſi liħdš,“ pagafſta ſkohlmeiſteris nolaffija kaħdas ſinnas par ta grunts gabbala pirktchanu, ta namma buħweſchanu, par pagafſta waldiſchanas daudſaħrtigahm puħleħm, jo arri daſeħaħrt biħiš prett diwpraħtibahm jaħarro, un darrija arri ſinnamu, ka taš grunts gabbals ar wiſſahm eenemſchanahm un taiſnibaħm, beħ kaħdahm nodohſchanahm, tam taggadejam walſtes ſkohlmeiſteram, kam ar pagafſta raħtiſchanas ja-iſdarra, uſ 12

gaddeem par lohni nodohs. Pehz weena tohra un dseefmas nodseefaschanas greefahs fapulzejuschees weefi uf mahjahm. Bet wairaf Bodsmeeschu fainneeki, fainneejes un zitti, arri dsimtlungs un daschi nahburgu pagasta wezzaki pee eefwehtifchanas weefibas beedrojahs.

S. T. . . I. n.

No Jelgawā. Kursemmes ritterschafte nospreeduse diwas stipendijas (palihdsibas maksas), katru 300 rublus leelu, ilgaddā peeschfirt tahdeem zilweleem, kas no Kursemmes semneeku kahrtas zehluschees un gribb augstakā fshlā Deewa wahrdu mahzibu (mahzitaja ammatu) studeereht. Stipenpijas eefahls ismaksahjt jau pirmā mahzibas pufsgaddā 1872. Tah pehz Kursemmes ritterschaftes komiteja usaizina tohs zilwekus, kas gribbetu tahdu stipendiju sew par labbu dabubht, lai tadeht fawus luhgschanas-rakstus schai ritterschaftes komitejai peenefs libds seemas-swehtkeem sch. g. un lai turklaht peelee 1) leezibu, kas israhda, fur wlasch peederrigs; 2) leezibu pahr to, ka tas jau usnems par studentu, kas ewangeliskulutterisku mahzitaju ammatu studeerehs, jeb, ja wehl naw studentu russi eerakstihits, leezibu pahr to, ka gimnastuma mahzibu zauri gahjis un 3) leezibu pahr to, ka gohdigi dsihwojis un ka zihrtigi gahjis fshlā.

No Kursemmes. Latw. awises stahsta, ka no dauds Kursemmes aprinkeem pagastu-sfrikhweri gribboht landagu luhgt, woi ta newarretu izgahdaht, ka waldischana isdohd tahdus likkumus, ka us preelshu pagastu wezzakee pehz fawas patifschanas ween newarretu sfrikhwerus no ammata atlaisti, ka lai tee fawu gruhtu darbu warretu strahdaht drohschi, sinnadami, ka irr nefustinajami, ja wissu isdarra tā, ka augstakas teefas pee winneem neatrohđ wainas. Kamehr katru brihd' jabihstahs no atlaifschanas, tamehr nelad ar preeku un uszihrtibu newarroht fawā ammatā strahdaht.

No Pehterburgas tahda awise sinno, ka Pruhshu prinzis Friedrich Karl, feldmarschallis grabhs Moltke, tee generali v. Werder, Budrizki, Alvensleben, prinzis Hohenlohe, un obrists grabhs Lynar, kā no Pruhshu Surra-brunnineekeem fuhrtiti weetneeki, pirmdeen tai 22trā Nowember atreisofchoht Pehterburgā us Surra ordena swehtkeem.

— Schinnis deenās no Kihnas ta pirma sinna pa telegrafu tē atmahkufe un tai izgahjis 10 stundas, 5 minutes laika, kamehr tahs 11,000 werstes no Mangasaki libds Pehterburgu atskrehjuse.

— No Nujorkas, Amerikā 9tā Nowbr. sinno tā: Kreewijas augstam Leelfirstam Aleksejam Aleksandrowitscham tē dauds gohda parahda. Tikka arri noturēta leela munsterechana, fur 10,000 apbrunnoti karrawihri bij us platscha. Generalis Diks turreja ihpashu usrunnu, kurrā wiasch Leelfirstu sauza par ta slawejama Keisera dehlu, kas dauds un leelas leetas pastrahdajis pee zilwezibas apgaismoschanas un aplaimoschanas. Augstais Leelfirsts pateizahs un

fawā atbildē isfazzija, ka ta draudsiha stary Kreewusemme un Amerikas sabeedrotahm walstehm effoht til stipra un pastahwiga, ka ne las newarroht to isahrdiht. Dhtrā deenā pehz tam Leelfirsts reisofchoht us Waschintoni presidentu Grantu apmelleht.

No Pehterburgas. Tejenes Kreewu awises „Inwalid“ no Kijewas nahfuschas sinnas pahr to, kā tur isdeweēs ar to biffetneeku safaulschanu. 20tā Septbr. p. 8 no rihta no Pehterburgas tur aisnahkufe ta sinna, ka jafafauz. Up pufsddeenu tai paschā deenā gubernijas karrawihru augstakais wirneeks stabam sinnoju, ka safaulschana jau eefahkufehs. 26tā Sepbr. safaulschana bij pabeigta un safaultee biffetneeki pehz ahrtu ismellefchanas peedalliti pee teem pulkeem, fur tee eerihkjojami. Tai paschā deenā tas no pascha augsta Keisera fuhrtihits pahrraudsitajs, generaladjutants Albedinski eereisoja Kijewā. 27tā Septbr. munsterechana eefahkufahs. Biffetneeki bij pa daschadahm kompanijahm peedalliti. — Pehz programma bij teem 14 deenas no weetas no rihteem un pehz pufsddeenās wiffās karrā buhschanās munstereht un ihpashu mehrti schauschanu wehrā litt. 7tā Oktobēr, kad jau 10 deenas bij munsterejuschi, generaladjutants Albedinski safauza tohs biffetneeku kahineeku pulkus us ihpashu pahrskattu jeb rewiju. Biffetneeki tē fanahza tahdās drehbēs gehrti, kā tee no mahjahm nahfuschi, — tiklai slintes un patronafaschas teem bij dohtas. Teiz ka pufslibds labbi effoht schahwuschu. Pehz isdarritas rewijas biffetneeki atkal tikka atlaisti. Nemas newarrejuschi manihht, ka schee battaljoni tif 5 woi 6 deenas ween deenestā stahwoht, tee effoht isturrejuschees kā ween wajaga un ihst falkoht, kā pilnigi saldati. 10tā Oktobēr, 20 deenas pehz safaulschanas, wiffi bijuschu atkal atlaisti un no teem safaulteem 3000 biffetneekem neweens wairs nebijis Kijewā.

No Saratowas gubernijas raksta tā: gribbedami to dserfchanas negantibu dauds mas slahpeht, Krasni-Sar slabodas semneeki apnehmufchees no nahkufcha 1872tra gadda fahkoht, to 19 schenku weetā us preelshu tiklai 2 turreht, to paschi waldischoht un fur par dshreenu pahrdewejeem eeliffchoht ustizamus zilwekus. Us schahdahm dohmahm semneeki nahkufschu zaur to, ka nomannijuschu, ka, ja dserfchanu nesawaldischoht, gohdiga dsihwofschana isjuddischoht un daudseem wiffa fainneeziha eefchoht pohstā. Meerafohgis, kam schahds nospreedums us apstiprinaschanu bij peefuhrtihits, to nosuhrtija gubernatoram, padohmu luhgdams, woi to warroht wehleht. Tē ismellejoht atraddahs, ka jau pehrnā gaddā Wahzu kolonisteam Kamifschina aprinki tahds pats nospreedums bij wehlehts paturreht. Tadeht tad Krasni-Saras meerafohgim tikka sinnamas darrihts, ka turrenes semneeku nospreeduma isdarrifchanai nekās nestahwoht zekā.

Ahrsemmes sinnas.

No Berlīnes. Daschas awises daudsinaja, ka zittreiseja Hannoveres tehnieneene effoht eedewufehs Hoh-

meeschu kattoku tizzibâ, bet pehzat Hannoveres awises to leegufchas, ka ne-effoht wis teef'. — Taggad kahda Rohmas Jesaitu awise sinnojoht, ka kehni-neene pateesi effoht peenehmuse kattoku tizzibu.

— Jesuiteem winn'puff' jubras effoht usbruktuse leela kibbele. No Guatemalas republikas tee zaur to jauno presidentu Miguel Garzia Granados, us muhschigeem laikeem israiditi ahrâ. Schi republika no dabbas effoht brihnum jauka un swehtita semmite, fo warrence Jesuitti 30 gaddus pilnigi sawâ pahr-waldischana turredami, effoht gluschi isfufkufchi un garrigâ tã arri meesigâ tumfiba nogremdejuschi. 80 scha ordena preefteri no 100 saldатеem tikfufchi 12tã September no galwas pilssehtas us San Jose ohstu pawadditi, no kurrenes teem brihw aisbraukt, us kurren' paschi gribb. Tahs naudas summas, kas scheem gudreem kungeem peeschirtas zaur testamentem, zaur dahwanahm no baggatahm familijahm, ih-paschi zaur tahm, fo winni no feewahm un meitahm fanehmufchi, — tahs summas bijufchas millioneem leelas. Pee turrenes dumjeem laudim winneem bijuse labba ptauschana. — Taggad gribbejuschi aiseet us San Salvador republiku, bet tur arr nenemmoht tohs pretti. Warr buht, ka aiseeschoht us Ecuador walsti, jo turrenes presidente effoht Jesuitu draugs.

No Londones raffta, ka Englandes krobna-mantineeks, Wehles prinzis, palizzis zeeschi flims. Dokteri teiz, ka flimmiba israhdotees tã tihpus drudfis, lai gan ne-effoht wis til balihgs, tã tas ihpaschi mehds buht. Wehlahahs sinnaas stahsta, ka flimmiba effoht gan palikkuse nitnaka.

No Wihnes raffta, ka jaunajam ministeru presidentam Auerspergim effoht isdeweess pilnigu ministeriju sagahdaht un tee wiffi sawu padewibas swehrestibu keiseram jau swehrejufchi. Schi ministerija, tã falka, effoht stipri apnehmufchs wiffu pehz likumeem darriht un nelahdu islihdinaschanu neturreht ar Pohleem woi zitteem un t. pr. Tee, kam tahda apnemfchanahs reebigi flann, preezinajotees ar to, ka kauschu weetneeku wairuma sinna stahwoht Ghistreikijas nahkamas deenas, ne wis ministeru warrâ un t. pr. — Wezzais Koffuts, zittreisejs Ungaru dumpineeku waddons, ditti schehlojahs par Beistu, ka tas ween effoht isjauzis wiffu labbu, fo keisers un ministeri gribbejuschi Tscheteem dahwinah. Beists wiffu gribbejis tã isgrosiht, ka Ghistreikija lai pehzal teel Wahzeeschu rikhle; jo tã Pruhstija warrejuse Ghsaft un daschas zittas semmes noriht, tã winnai wehl wehderâ ruhmes effoht preefsch Ghistreikijas arri.

No Franzijas. Keisers Napoleons gan nesenn pa Englandes awisehm islaidis tahdu taifnoschanahs, ka winsch ne fo nesinnohht no tahm dumpofchanahm, fo zitti zilweli wianna dehl Franzija isdarrijufchi; tomehr tahdas sinnaas lai tizzoht, kas tahs warroht tizzeht, jo tas effoht un paleefoht teef', ka wianna palihgi un draugi par dauds ruhpiigi preefsch wianna

strahdajoh. Generalis F. jo tschakli preefsch Napoleona publejees, bet neprattis deesgan labbi isfargatees. Zaur winnu effoht useeta beedriba, kur dauds augstaki offizeeri pulkâ, kas noswehrejufchees un apnehmufchees, wezzo Tjehru fanemt zeet un pasluddinahst keisera waldischanu. Tjehram nu netil ween ta sinna tilka aisnesta Bersallje, bet arri no dascheem teem fleppeneem beedreem raksti, kas winnu nodohmas apleezina. Tjehrs tapehz fazzijis kahdam sawam draugam: "Es wiffu sinnu, ir to usaiznatschanu, fo tee blehdneeki gribbejuschi laist us laudihm un us karra-pulleem. Bet es arr sawu spehku jau tã esnu eegrosihtis, ka ne Bonaparteeschu nedf arri Gambettas fleppenu usmahfchanahs nebihstohs; likfumi un warra irr manna rohtâ!" Tã nu gan wezzais wihrs paleclahs, — bet tapehz tad sawu waldischanas krehflu neuzzett paschâ Parihje? Kadehht wehl arween paleel Bersallje? Laikam taf bihstahs no kahda trohlfna. — Zittas sinnaas wehl stahsta tã, ka til ilgi gan, kamehr Tjehrs par presidenti buhschoht, wiss laikam palikschoht Franzija pee meerâ, jo winsch probtoht wiffahm partejahm istikt, bet pehz wianna laika gan eeschoht zittadi un bes kildahm ne-palikschoht.

Wehl no Franzijas. Behrn, kad tas leelais karsch tilko eesahlahs, atnahza Franzija Rihneeschu wehstneeki, no winnu keisera fuhititi pee Franzijas waldischanas, tai isteikt, zil tohti Rihnas waldischana noschelojoh, ka Tientjin pilssehtâ Franzijas missonari tikfufchi nokauti un arri to pasluddinahst, zil bahrgi tee sleptawas nosohditu. Bet schee wehstneeki lihds schim gaidijufchi un Franzija teem tihfchi likuse gaidiht, tapehz, ka winni tur Rihnâ nelahdus Ciropas wehstneekus nelaischoht sawam keiseram preefschâ. 11tã (24) Nowbr. presidents Tjehrs schohs Rihnas wehstneekus, kas wairak tã gaddu gaidijufchi, laidis few preefschâ, wianna wehstes fanehmis un tad ar jauku runnu teem isflaidrojis, zil tohti effoht waijadfigs, weenai tautai ar ohtru peeklahjigi fatiltees un t. pr.

No Brasilijas walstes, deenwid'-Amerikâ. Turrenes galwas pilssehtâ Rio Janeiro nesenn affinaini fakahwufchees Brasilianeeschi ar Frantscheem un Wahzu karra kuggu matroscheem, us fo wairak Wahzu kuggu laudis (starp teem 1 ofizeers un 2 kadetti) tikfufchi zeetumâ eebahsti. Kad Wahzu konsulis paghejeis, lai tohs sawangotus palaisch us brihwahm kahjahm, tad Brasilianeeschi to nedarrijufchi wis. Kad nu schahda sinna us Wahzjemmi pahrnahza, tad, tã Hamburgas awises stahsta, Wahzu walsts waldischana jubras karra-spehka waldischana Rieles pilssehtâ pawehleja, trihs karra-kuggus tuhlin fuhitit us Brasiliju.

Jannatahs sinnaas.

No Berlimes, 17tã (29tã) Nowbr. Daschi karra-kuggu mahfchanahs un prohwefchanahs deht tilka isfuhititi us Atlantijas jubru, tur teem jabrauka. Welli ween tahs

finnas, kas stahsta, ka zitta deht isbraufufchi. — 18tä (30.) Nowbr. No Wihnes sinno, ka barons Langenau eezeltis par Ohstreikijas wehstneeku Pehterburga.

No Mohmas, 17tä (29.) Nowbr. Schoeden tehniisch parlamenti, jeb runnas-deenu eesahka. — Sawä runnä winsch fazzija, ka Italiä sawu tautibas saweenofchanohs pabeidscht un jaunt laiki eesahfotees preefsch wiffas semmes.

Likkumi pahr zekku usraudfischann Widsemme.

Widsemmes gubernijas awises raksta tä: Tadeht ka daschas lihdsfischinnigas nosfazzifichanas pahr zekku usraudfischannahm un pahrmellefichannahm Widsemme, ar teem wehlah islaisteem un ihpafchi ar teem 19tä Februar 1866 islaisteem pagasta-likkumeem wairs nefaderr kohpā, irr Widsemmes gubernijas waldifichana, kad papreefsch ar Widsemmes un Sahmusemmes landrahtu-kollegiahm, ka arri ar Rihgas rahti kohpā padohmus turrejuschas, pehz taggadejeem likkumeem jaunās nosfazzifichanas pahr zekku usraudfischannu preefsch Widsemmes farakstijuse un no general-gubernatora apstiprinatus, tohs par pagaidu-likkumeem spehta leel, lihds tam laikam, kamehr jauni ihsteni zekku likkumi preefsch Widsemmes tiks isdohti.

§ 1. Widsemmes 8 aprinkos irr tee tai Widsgubernijas patentē № 145 no 1859 g. peežas klafses eedalliteem zekkeem tee 1mas 2tras un 3fchas klafses zekki padohiti sem bruggu-teefu uu tee 4tas un 5tas klafses zekki sem basnizas preefschneeku jeb pehrminder-leelungu usraudfischannas.

Sahmu fallā stahw tee pahrwaldifichannas patentē no 23fcha Dezember 1784 Nri. 5291 flaidrak peeminneti leelzekki sem Sahmusemmes bruggu-teefas usraudfischannas un tee tā nosaukti waijadfibas- un basnizas-zekki sem basnizas preefschneeku usraudfischannas.

Rihgas pilsketas aprinki irr landvogtei teefas polizei-nodakai, jeb tā nosauktai landpolizejai postes zekki un leelzekki jauskatta, bet tee zitti zekki padohiti basnizas preefschneeku usraudfischannai.

Peesihmeschana: Ka lai arween buhtu labbi brauzami tee tā nosaukti fahnu- un semneeku zekki (raugi peesihm. pee 91. tai patentē no 1859. gadd. № 145), pahr to jagahda tahs weetas muischas-woi pagasta-polizejai; fuhdsibas, ja gaddahs, pahr scheem zekkeem, ja-usdohd pee tahs weetas bruggu-teefas, bet Rihgas pilsketas aprinki pee landpolizejas.

§ 2. Bes ta, ka semneekem pehz likkumeem tee winneem peedalliti zekka gabbali labbā kahrtā ja-usturr, teem wehl diwreis pa gaddu, pawaffarā un ruddeni, pehz likkumu nosfazzifichannahm tee zekki jafataifa un kurri pehz § 1 f. l. bruggu-teefai zaur lahdu no sawas puffes fuhhtu fungu, woi tahs weetas basnizas preefschneekam, japharrauga.

Peesihmeschana: Preefsch Widsemmes schinni leetā it ihpafchi wehrā leelamas tahs nosfazzifichanas § 10—22 tai patentē no 1859 g. № 145 un preefsch Sahmu fallas tee lihdsfichinnigi ihpafchi turrenes likkumi.

§ 3. Pahr schahdahm katrā pawaffarā un ruddeni isdarramahm zekku pahraudfischannahm — pee la laiks un semmes-darbi wehrā jaleel, — waijag bruggu-teefahm un basnizu preefschneekem, pee laika sinnu doht teem to weetu pagasta-wezzakeem pafcheem, jeb zaur muischas waldifichannu, ka lai lihds tam laikam tahs itgaddos waijadfigas zekku fataifischannas warretu isdarriht.

§ 4. Pagasta wezzakajam ar pagasta preefschneeku palihdsibu us to jaluhko, ka waijadfigas zekku fataifischannas tee, kam peederrahs, pehz likkumu nosfazzifichannahm isdarra lihds tam laikam, kad zekku-pahrluhkotajs nahs, un tē klah, ja waijadfigs, lai ar kuhreem zekku-lahpitajeem darra, tā pagasta likkumos § 24 nosfazzihis; bet pee paschas zekku pahrluhkofichannas, — ja pahrluhks tā pagehr, pagasta wezzakajam pascham waijag klaht buht, jeb sawā weetā weenu pagasta preefschneeku fuhhtih; tomehr, ja taz ne teel pagehrehis, tad peeteel, kad weens no teem no pagasta eezelteem zekka-usraungeem irr klah.

§ 5. Kad zekku pahrluhki atroh, ka waijadfigas zekka fataifischannas nemas naw isdarritas, jeb ne pehz preefschrafsteem pastrahdatas, tad teem, ja pagasta wezzakajs woi winna palihgs pee ta wainigs, tas jausdohd tahs weetas bruggu-teefai, lai tee wainigee tiftu pehz § 34 pagasta likkumos no 19. Februar 1869 pee atbildes faukti; bet ja par wainigem teel atrasti tee, kam tee zekki apkohpjami, tad pagasta wezzakam un un wiuna palihgam us sawu atbildi tee no zekku pahrluhka par wainigem usdohiti pehz ta pagasta likkuma § 24 no 19ta Febr. 1369 tee ja-apstrahpe. Zekku pahrluhkam tuhlin janofalka zits termins, lihds kurrām nu ta par waijadfigu atrasta zekka-fataifischana isdarrama.

§ 6. Kad schis ohtrahs termins beidsees un zekka fataifischana wehl peeklahjigi naw isdarrita, tā tahs weetas muischas polizeja (pehz § 9. sch. l.) to sinnojuse, jeb zekku pahrluhks pats atraddis, tad pahrluhkam ar pagasta wezzaka palihdsibu jagahda, ka ta aiskaweta zekka-lahpifichana us wainiga mafsu teel isdarrita zaur peenemteem strahdneekem.

§ 7. Pahr to, tā pehz kahrtigas zekku pahrluhkofichannas tee zekki atrasti, irrr bruggu-teefahm un Rihgas landpolizejai, — schai ihpafchi zaur Rihgas rahti, Widsemmes gubernijas waldifichannai un basnizu preefschneekem atkal augstakai basnizas waldifichannai sinnas ja-eesuhhta: pehz schahm basnizas preefschneeku sinnahm teem augstakeem basniz preefschneekem jafaraksta weens pahr wiffahm pahrsfattams sinnu rullis un no wiannu puffes tahds japeesuhhta Widsemmes gubernijas waldifichannai.

§ 8. Wiffas par aiskawetahm jeb nepareisi isdarritahm zekku apkohpfichannahm peedsihtas strahpesnaudas nahl tahs weetas pagasta lahdei par labbu.

§ 9. Muischas polizejai tā tā pagasta-likkumos § 37, punktē e winnai usdohis, peenahlahs us to raudsicht, ka pagasta-wezzakajs par labbu zekku us-

Kohpſchanu peeklahjigi gahda tai laika, kad zekku-pahrubli nenahf.

§ 10. Suhdsibas pahr pagasta-wezzako un winnu palihgu darrifchanahm zekku-buhſchanas, irr 14 deenu laika ja-usdohd peederrigai bruggu teefai un Nihgas pilſſehtas aprinki, landpolizei teefai; suhdſibas pahr baſnizu preeſſchneekem 4 neddetu laika jausdohd pee augſtalahs baſnizu preeſſchneezibas un suhdſibas pahr bruggu-teefahm arri par 4 neddetu laiku pee Widſemmes gubernijas waldischanas.

§ 11. Tahs ar ſcheem liſkumeem neſaecedamas noſazzifchanas wezzakos liſkumos, ka tai Widſ. gubernijas patenté no 8ta September 1770, no 23. Juli 1823 un no 16. Merz 1840, ka arri tai pahrwaldischanas patenté no 23. Dezember 1783, — tahs wiſſas taggad par atmeſtahm turramas, tapat ar zaur ſcheem liſkumeem beidsahs tas § 23. tai patenté N° 145 no 18ta September 1859.

Ka Latweeſchi, Lihwi un Jgganni dſimtbuhſchaná frittufchi.

(Stat. N° 44.)

Lai gan naw nefahds patihkams darbs — ta Merkelis rakſta — no wezzu laiku pihschteem famelleht ſinnas, kas pahr winnu laiku nedarbeem leezina; bet lai warretu kaut zil ſaprast, ka tas, ko Alberts dehtijis, pilnigi irr pecaudſis, tad papreeſſch jaſtahſta, kahdi tee ordena jeb ſohbena brahti bijuſchi, kas drihs no biſtápu warras raiſijahs walká un pehdigi biſtápu warru isnihzinaja.

Kad ſchee wihrini, tee ſohbena brahti, gauſchi kahroja un luhdſa, lai winneem wehloht ar Wahzſemmes ſohbena brahteem ſaweenotees, tad winnu (Wahzu) ordenameiſters ſuhſtija diwus no ſaweem brunneneekem us Widſemmi, lai tee ſchejenes buhſchanu apſtattoht. Pehz gadda laika ſchee kungi gahja atraktat un Murburgá pilnigá ordena ſapulze, tur diwi no paſcheem teem ſohbena brahteem bij klah, ſawu leezibu nodewa ta: To ſohbena brahtu pillis un ſemmes effoht labbi leelas un patihkamás weetas, winnu mahjas ſtipras, bet winni paſchi neganti, palaidigi un patgalwigi zilweki, no ka ne ko labbu newarroht zerreht.“ Par ſlawu ſchai ſapulzei warr ſazzibt, ke ta gohdu pratta un noſpreeda, ar tahdeem laudihm (ar Widſemmes ſohbena brunneneekem) us preeſſchu nefahdas-darrifchanas wairs ne-celaiftees. Bet wiſmeiſteram bij zittas politikas dohmas, tas gahdaja, ka ta ſaweenoſchana tomehr tilka isdarrita, un ta notikka 14ta Mai 1237 Rohma, pahweſta iſtabá.

Wiſſi tee weh'aki notikkumi izrahda, ka paſchi ſchahs ſemmes gruntigee eedſihwotaji pee ſchahdas pahrwehrifchanas nofo ne-eeamanteja, bet jo wairaf taunumu panahza, la to israhda ſchahds notikkums.

Kad Kuhreem pehz ſawas leelahs preitizelſchanahs 1244ta gaddá atkal wajadſeja padohtees, tad winnu meera derribá arri tas tilka norunnahs, ka wiſſeem

winnu ſpehzigeem wihreem ordena pulkeem lihs ja-eet karrá. Weená ſchahdá karrá, 1264ta gaddá, kad laikam us Sengalli gahja, bij kahds Leifſchu-Bruhſchu pulks Kurſemmé eekrittis un to wiſzaur islaupijis. Pee Durbes ſcheem fatikka atraktat nahdams brunneneeku karrá-ſpehts. Kad abbi pulki us kaufchauohs taiſijahs, tad Kuhri luhdſa brunneneeku meiſteru Burchard von Hornhuſen, lai, kad eenaideekus uswarreſchoht, winneem atdohdohht winnu ſeewas un behrnus, ko Leifſchi laupijufchi. Bet tas atbildejis: „Wiſſch buhſchoht ar teem darriht pehz karrá eeradduma, tas irr, tee tiſſchoht par laupijumur isdalliti.“ — Kuhri nu redſeja kahdi, ſchee putni un zerredami pee eenaideekem wairaf ſchehlaſtibas atrast, tee paſchá kaufchaná ſtahjahs us Leifſchu puſſi un teem palihdſeja kautees ar Wahzeefcheem. Brunneneeku meiſters un 150 no winna ſohbena brahteem zaur negantu laupijuma kahribu paſaudeja ſawu dſihwibu.

Tee bija laiki, kad nefahdi liſkumi nebij dohti un ſpehzigakais ar to wahjako darrija ta, ka winnam tai brihdi patikka darriht. Tadeht arri no winneem wehrgu liſkumeem un notikkumeem nekas naw, ko pehz kahrtas warretu ſtahſtiht.

Alberts ar to, ka ſemmes un laudis par dſimtu isdallija ſaweem palihgeem jeb puſſwaldineekem, gribbeja, ka ſcheem buhs apnemtees, tohs ſemmes eedſihwotajus preeſſch biſkapa kalpinahht, jeb pahr to gahdaht, ka ſchee winnam paleel paklauſigi un ka ſcheem no winneem buhs eedſiht wiſſu to, kas winnam wajadſigs preeſſch ſewis un preeſſch baſnizas; — par to teem palihgeem atkal bij ta walka, ſemneekus ſpeest, lai tee winneem tapat irr padewigi un dohd arri wiſſu preeſſch winnu paſchu wajadſibahm. Schis pats biſkaps jo deenas wairaf plehdams, dſinnahs panahht firſta gohdu un palitt par patwaldineeku, ko arri panahza un zaur to arr winna wajadſibas palikka il gaddos leelakas. Winnam aplahrt jo deenas jo wairaf ſapulzejahs leela garriga walſts, kloſteri un wiſſadu kahrtu garrigneeki, un jo kahlaf winnu walſts izplattijahs, jo wairaf arr tilka eezelti biſkapi, ka pehdigi biſkapa un brunneneeku palikka leels pulks, kurrus wiſſus teem wehrdſinateem ſemmes eedſihwotajeem wajadſeja uſturreht, jo tee wiſſi gribbeja ſalki dſihwoht un zits par zittu pahraf zeltees. Ko tad nu warreja teem pretti darriht tee, kam tee waremahtſchi ſchkehpju bij iſſittuſchi no rohtahm ahra! Nabbageem pee tizzibas atgreesteem wajadſeja wiſſu iſturreht, jo winnu nodohſchanahm drihs wairs nebija nefahds mehrs un nefahdas rohbeſchas.

Pirma nodohſchana, kas pehz biſkapa Bertolda mirſchanas uswarreteem Lihweem tilka uſlitta, bij weens puſſ talents (?) labbibas no artla, tas irr, no katra darba zilwela. Alberts ſcho nodohſchanu pahrwehrtilja ta, ka bij jadohd deſmitais un kad wiſſch ſew palihgus eezehla, tad wiſſch to pirmat nozeltu puſſ talentu pawehleja doht pee ta deſmita klah,

un prohti, teem palihgeem par labbu. Rahds sinnu raffittajis aprehinajis, ka Ghwi jau to laif' malfajufchi 20 prozentes no wiffa fawa plahwuma, bet las tad ihsti to sinn, zil winau druwas ee-nessa. Behzaf arr nelahda aprehina wairs newajadseja, jo semneeku nodohschanahm nelahda zitta mehra wairs nebija, ka til tas, ka winneem waijadseja fawus fungus un wiffu walsti usturreht; un tad til lahda jauna waijadseja gabbijahs, ta bij jadohd, lihds famehr isnahza tahds liffums, — las arri lihds wehlfateem laikeem wehl pastahweja — ka semneekem pascheem peederramas mantas nemas ne-efsoht. Wifs tas, las teem effoht, ihsteni peederroht winnu fungam. Kad nu schis fungus ruddens tahs leelas nodohschanas no winneem bij eedsinnis, tad wehl teem aiskubtija fawus kaujamohs lohpus, lai tohs arr nobarrojoh. Atkal, kad fungam nejauhschi lahds weefis usnahza, tad fubtija pee semneekem to trefnako lohpu panemt. Bes ta wehl pa seemas laiku braulajaja pee semneekem aplahrt, lai schee winnu meelo un apdahwina. Kad eedohmajahs, tad jeb furru semneeku isliffa no winnu mahjas un peederuma un teem atnehma wiffas winnu mantas; woi aisleedsa teem fawus lauku augtus us pilsehtu west pahrdohht un panehma pats preeksch fewis par tahdu maffu, ka pats gribbeja doht. Ja semneeks bij mirris, tad, ja fungam ween ta patikka, winsch wiffu wianna atstahdu mantibu panehma preeksch fewis un nebehdaja par to, woi tee atstahtee behrni warreschoht deesgan fadeedeleht preeksch fewis un tad usaugufchi, arri tahdu paschu juhgu wilkt, ka wianna wezjak wilkufchi.

(Us preekschu wehl.)

Atbilde Wttbrg. knugam.

Zuhfu rafftu, Wttbrg. l., Mahj. weef. N 41 zaurilaffidams un redsedams, ka nu Zuhz jaw ar labbu prahdu teateram turwojetees, bet tatschu wehl daschus no manneem teikumeem zittadi saprohtet, ne ka wianni saprohtami, gribbu ar preeku Zums tahdu wahdu par flahthalu issfairoschanu un peerahdschanu fazzih.

Ka Zuhz Latweeschu tautu par neappaismotu un nemahzitu gribbeet nosaukt, tas naw wis no mannis isdohmahs, bet Zuhfu pascha raffta isteitts. Woi nerunnajeet paschi, Wttbrg. l., fawä pirmä raffta no Widssemes pilsehtu un semmu fohlu un teateru eeritteschanas? Woi nesafteet paschi, ka Latweeschu beedriba preeksch Latweeschem Latweeschu teateri spehle? No kahdas tautas Zuhz te runnajeet, un furrä tautai raffteet par labbu, ka tautä papreekschu zaur fohlahm, un newis zaur teateri spehleschanu gaismofama? — Tatschu Latweeschu tautai. — To es no Zums newarru dohmah, Wttbrg. l., no Zums tahda jihnidama tautas wihra, ka Zuhz Latweeschu walloda, Latweeschu awisles, preeksch Aihnefeschem, Otentoteem jeb Deems sinn lahdam tautahm raffteet, neta preeksch muhsu Latweeschu tautas, furrä wehl teescham nemahzita irr (jo lai gan Latweeschu tautä atrohdbahs wihri, furrä ar mahzitu tautu wihreem tai pascha mahzibas kabrtä stahw, tad tomehr tautä patte zaur zaurim irr wehl nemahzita), pee furras appaismofchanas wehl taggad til ihsti 'eesahf strahdaht, un pee furras wehl til dauds puhlika waijadffig! Kad nu Zuhz

fakfeet, ka teaters til appaismotai un mahzitari tautai par islusteschanohs irr, baggateem un tahdeem, lam zitta darba naw, par laika-lawelli, tad tal Zuhz ne-efteet teikufchi, un arri newarreht teilt, ka teaters nemahzitari un neappaismotai tautai (ka es Zums fawä pirmä raffta gan peerahdschis esnu) par islusteschanohs u. t. j. pr. warr buht. Par prohw, kad papihrs irr balts, woi tad Zuhz warreet teils ka winsch melns? Nu buhtu gandrifs pehz Zuhfu wihses jadohma: ka zaur to, ka isteitts, ka papihrs balts, nemas wehl naw isteitts, ka winsch naw melns. Bet dahwinajeet man pilnigu ustizibu: papihrs, las irr balts, newarr arri melns buht. Tapat, mahzita un appaismota tauta newarr nemahzita un neappaismota buht, un kad nu Zuhz fakfeet, ka teaters til preeksch mahzitas un appaismotas tautas irr, un man sem schahs neappaismotas, nemahzitas tautas Latweeschu tautu waijaga saprast, jo zittadi Zuhfu raffts pawiffam Latweeschu lappä nepasse, tad arri Zuhz ar fawu tahdu (gan pahrdohmadamu) teikumu itt flaidri issafteet, ka Latweeschu tautai teaters par islusteschanohs, laika lawelli u. t. j. pr. newarr buht.

Tad irr Zuhfu praßifschana, kur tas teikums Zuhfu raffta stahw: „Wttbrg. l. issfairos, ka nemahzitu tautu lohzeilli tikkai zaur fohlahm ween appaismofami un newis zaur teateri spehleschanu.“ — Pateest es fawä raffta neweemu teikumu newarru useet, zaur furrä es buhtu fazzijis, ka tas Zuhfu raffta stahw. Tas irr mans pascha teikums, furrä es ihsumä Zuhfu pirma raffta dohmas esnu fawilzis, ko es Zums ar Zuhfu paschu wahdeem peerahdschu. Zuhz fakfeet: „Teateri til warr flausitees un redseht.“ Kad nu Zuhz fakfeet, ka teateri til flausitees un til redseht warr, un Zuhfu pirmä raffta no Zums nekur naw peeminnehts, ka zaur teateri arri kaut to warretu mahzitees, un Zums es gan fawä pirmä raffta esnu, peerahdschis ka teateri irr dauds to mahzitees, tad man gan leelahs, ka mans pirmaf issfajihst teikums glufchi rittigs.

Beidschoht warru til Zums fazzih, ka es, lai gan teateri leetä gohdä furrä ne ka Zuhz, tomehr fohlu es ne par mattu masaf nezeeniju ka Zuhz. Es jaw to ween Zums til peerahdschu, ka teaters tilpat appaismotai, ka neappaismotai, mahzitari ka nemahzitari tautai par islusteschanohs, laika lawelli, labbu preekschihmi un mahzibu irr, kad tur tahdas leetas teel israhditas, las ikkatram saprohtamas, un neko zittadä wihse neskahd, un newis, ka Zuhz fakfeet, ka teaters til appaismotai un mahzitari tautai par islusteschanohs, baggateem un tahdeem, lam zitta darba naw, par laika lawelli. A. Apsehn.

Te flacht to sinnamu darru, ka schinni leetä, wairs nelahdi raffta neds prettrakti A. w. neitts usnemti. Redaktehrs.

Atbilde s.

A. I. schis. Strahdajeet ween us preekschu, — Zums isdohfees gan labbi.

A. C. Par garru gan irr, — tomehr warrehs leetä liff. Paldees! Et — babbuseet gan sinnu no mannis ihpaschi ya posti.

St. B. — Ko warreschu, to leetä liffchu.

F. . . . W. . . . l. Nefinnu, to ar Zuhfu perscheem eesahf. — Redakzija.

Raudas tirgus. Walts banka billetes — rub. Wids usfalkamas ihlu-grahmatas 100 rub., newesfalkamas 93 rub., 5 procentu usbewu billetes no pirmas leeneschanas 154 rub., no ohtas leeneschanas 151 rub., Rihgas-Dinaburgas dselsu-jella ahzijas 156 rub., Rihgas-Belgawas dselsu-jella ahzijas 110—112 rub. un Dinaburgas-Witebekas dselsu-jella ahzijas 144 $\frac{1}{2}$ rub.

Wttbrg. 19. November pee Rihgas atnahlfufchi 2597 fuggi un aishahfufchi 2540 fuggi.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinafchanas.

Kad tas scheinens Kobrasch mahjas fainneels Jahn Behrsia iri nomir-ri, tad tohy wiffi winna parradu-dewest la arri nehmjei usazinati, eelsch 3 mehn-sch un 6 deenu laika no appalka raskitas deenas flaitoht, t. i. lihsj 14. Februar 1872, pee schijs pogasta teefas ar sawahm taisnahm prassifchanahm un usrab-difchanahm premedetees; jo wehlakt neweens netaps laufstis, bet ar parradu flehpejeem pehz liffumeem tiks isdarrits.

Raisum pagasta teefä, 8. November 1871. 2

Bar sinuu.

Beenijameem tautas braktem barram jaur scho sinnamu, la to grabmatu-bohdi us Daugawas tirga pee Schablu-wahrteem mehß effam sawa waddifchanä usnehmufchi un apiohlam lanni wif-fatas latwifstas grahmatas par tohdu pajchu maksu, la muhsu grabmatu-bohde Smilfschu-eelä pabrdoht.

Brasli K. un M. Busch.

Teel mellehts labbs dsihwojs stroscha, las wir-fschapti jaw ar schnohreneckem weddis un lehts grahmatas probt gruntigi west. Premedefchanas usdohdamas Stobes-muischa pee dsimtslunga jeb Rihgä, Mosk. Abrihgä Jann-eelä N 13. 5

Weena weschereene

teel melleta. Klafhtas sinnas Ernst Plates drifku-nammä.

Kahda masa muischina,

pee turras 3 dsihwojamas ehtas, stallis, wahgufis, pagrabi, abbohu- un jittu tohfu dabris, la arri kariuppelu semme peederr, iri starp Altonam un Empela-muischu (Geinrichsobschhof) — labdas 3 lihsj 4 werstes no Rihgas raktuja — pahrdoh-dama. Uhdens tur papilnam, tadeht tur gauschi labbi fabrika jeb anedes dabrisu un, lam leelata rohziha, ihpafchi beretu peena wirtschapti ceril-teht, jo preze pilsehtas tuwuma deht il deenas ahtri un weegli us tirgu noslappajama. Kam paifschana, war tuwalas sinnas sinnaht dab-buht Ernst Plates l. drifku nammä.

Teeli un masti grunts-gabbali tohy Säuten- un Ritter-celäs pabrdohti. Japeprassa Abrihgä, Ritter-eelä N 66c, 1 treppi augschä pee Rinde.

Rentes-weelas.

Leelatas, la arri masofas, woi arri tibri jaunäs mahju-wetas, iri isdohdamas us renti Witebs-las gubernija, Ludes kreis, Strusichanu muis-chä, 10 werstes no Widsenmes rohbeschahm un Lubanes efara. Tad tohy wehl diwi pufsmuischas us rufegraudä atobhtas un preelch leelas mui-schas 5 pufsgraudneeki melleiti; semme schinnis muischas la mohjas iri itin augliha. Widsen-neeki un Kurjemneeki dsihwo sem ta dsimtleelunga lihsj 300 dwehfeles; te iri ar Lutteru basniza. Slaidralas sinnas dabujamas Struschan mui-schä, woi Rihgä, leelä Smilfschu eelä N 23, pee L. Dahlwig.

Safslauka,

Aleksander-eelä N 17, weena mahja ar 2 1/2 pufhu-weetahm dabria-semmes teel isihreta, woi arr pahrdobta. Ihsu sinuu par to warr dabubht Pall-jadu-eelä N 16, tai dseltenä bohde.

Jannu indigo un wiffadas pehr-wes, tinti, wiffi, lohpu- un peena pulweri, prussaku pulweri, schurku gifti un klohr-katki dabbu lehti pee **Wilmma Wetterich,** pee Pehtera basnizas Nr. 2.

Ro jenzures atwehlehts. Rihgä, 19. November 1871. Drillehts un dabujamas pee bilfschu- un grahmatu-drillehtaja Ernst Plates, Rihgä, pee Pehtera-bas-

Masä Jann-eelä N 5.

Pichlawa

Masä Jann-eelä N 5.

bohmvillas-, deegu-, dsiju- un wattes-paffambari,

kurra taggad iri eelsch tahs schlehrs-eelas aisd raktuja, fo fonz par maso **Jann-eelu,** tanni nammä, kur N 5 us bohdes durwihm stahw,

pahrdoht deegu taggad pehz to semmalo fabrika tirgu un maksä neballinati deegi par wesselu pallu

N 20	N 24	N 30	N 36	N 40
tik 6 r.,	6 r. 30 f.,	6 r. 70 f.,	7 r. 10 f.,	7 r. 30 f.

Rirzeji warr drofschi buht, la dsiju flazjinafchana, nummuru pahrmifschana un swarru nolnap-pinafchana nenoteel.

Rihgä, November mehnesi, 1871. 2

Schwarz-muischä, Pirku basnizas draufse, Rihgas pilf. aprinki, teel no Jurgeem 1872 peens un weens frohgs isrenteti. Slaidralas sinnas isdohs turpat. 2

Dseefmu-grahmatas,

masas, glihti un stibri eesetas par 1 r. 25 kap. lihsj 2 rub. gabbalä un arri wehl dahrgatas, iri dabujamas brasli Busch grahmatu bohdes, Rihgä, leelä Smilfschu-eelä N 37 (drauga namneeka mahjä) un us Daugawas tirga pee Schablu-wahrteem N 59, kur awijes isdalla.

Pilniga rohfas-grahmata

preelch strohdereem iri dabujama tiikai Rihgä Busch un Beh grahmatu-bohdes un Jelganä pee Schablowsky, Rattolu-eelä N 9. Radlamas dallas peefubhtis Buscha lungs un turpat arri teem ja-eemalfa, las wehl naw eemalfajufchi. 3

J. Dahlmann.

Musihka leetas

jeb instrumentes no wiffadahm sortehm un arri wiffadi preelch musihka lohpfchanas peederrigi daitti, la: tahs leelas pilnas un pufsbassu wijoles, jello- un bratschu-wijoles, pilngas, 3/4 un 1/2 wijoles no 3 lihsj 20 rubbukeem par gabbalu, meldinu spehles jeb weenas stihgas wijel-s, Klar-nettes, flehtes jeb flabbules no daschadahm sortehm, gitaras, wehja-lohles, zimbales jeb zih-taru-spehles, armonitas un konzertinas no 1 rub. 25 kap. lihsj 20 rubbukeem par katru; tahs ihste-nahs Italijas un wiffalabbatahs Wabzu semmes seidas, preelch bassahm, wijolehm, gitarrahm un zih-tarahm, sibda lwintes, wijolu un gitaras flab-dini un rohlas paturramee, trompetes, jalkes-raggi, mundstikli preelch jalkes-raggeem, Klar-nettes meh-les, wijolu bohnen-sarrt un stekli, kalphoniums un wehl dauds zinatadi pee musihka darbofchanas peederrigi daitti teel wairumä un majumä pahrdobhti tai

gruntigä

J. Redlich

Englischu magasibne, Rihgä.

Willa teef kahrsta pee zeppurneeka **C. Seidel,** Steg-eelä N 6. 2

C. W. Schweinfurth, pretti birschas nammam, pahrdohd no sawa seel-wairuma farlanu un baltu, tihru Areevu-semmes

Kaufasijas un Donifku wihnu;

weenu uhschhu (leelu muzzu) 180 stohpu leesu par 75 rub. f., weenu enkuru 30 stohpu leelu par 13 rub. f. lihsj ar trauteem, stohpu par 50 kap. fubr. Schee wihni neween preelch galda un pee ehschanas labbi un wesselligi, bet arri preelch bas-nizu wajadsibahm lohti derrigi un teizami iri.

Ollandeeschu un Kornenbunyas

Lohpu-pulweri

ar mahjibu la jabruhle iri tiikai dabujami pee **Wilmma Wetterich,** pee Pehtera basnizas N 2.

Walmeera pee pulfsen-taishtaja **Peterfona** flaweeres pahrdohdamas. 1

Tulshas wahtes no wiffada leeluma pahrdohd wihna-pagradä no Tyra.

Latweeschu teatera israhdischana.

(Latweeschu beedribas nammä.)

Swehtdeu, 21mä November 1871.

Diwejadi zelli us laimi.

Stattu-lugga 5 zehleends, Latw. no A. Dihrik. Mafsa par ee-eeschamu: la arweenu. Biletis la la programmas (3 kap. gabbalä) iri dabujamas Latweeschu beedribas nammä. Gesaktums pulfsen 5 wallarä. Rihg. Latw. labd. beedr. fomiteja.

13tä November iri tai zella starp Engelahrt-muischu un Rihgu, jeb paschä Rihgä painduse weena pallete farlanä audella eepallata, un lam wiesü baronu leelmahtes v. Budderg aer.ffe. Gelschä tur bij musihka nohschu-grahmatas. Ras to palliniu atradris, norohs Mosk. Abrihgä, Jann-eelä N 13 pee J. Breem, dabubhts labbu patei-zibas algu.

Tanni nalti no 13. us 14. November f. g iri Stultes muihneel mahjä Rihgas kreis. Stultes basn. draufse, judmallä) weena melnabruna, 10 gaddus wezza sehwe, us kreiso pusti trehpes un jeduiflas weelä masß baluminisch, no wideeja auguma lihsj ar wezjem kalt-rattu wahgeem, kurteem pallatä galbinsch un preelchä sprosses un daschadas pirkas un paschastu wihreidhu un seeweefschu drehhes, no lohpu-wehritbas ap 250 r., 1 preelchleekamu tarrohte, 6 ehdramas jaun subrab tarrohtes, shmeti ar M. F., nosagti, tadeht tas laipnigs usradbitais teel luhgts, pee labbas patei-zibas algas schaitan sinuu doht.

Stulte muischneelös, 16. November 1871. **F. Freymann.**

Grehku dublös.

(Par mahjibu teem, kam fweeschumä ja-eet.)
(Statt. N. 33.)

Smittene no dufmahm eekleedsahs, faplehja sif-
miti un papihra naudu gabbal-gabbalös un fkehja
Ahdminna kambari, gribbedama atbildi prassih, ka-
pehz scho peewihlis; bet schis kambars arri tuffch
un täpat diwi dollari us galda atraddahs: un tä
bij ar jitteem kambareem arri.

Wiffi schee putni bij ihstā laikā ligfdu atstahjuschi.
Trihs no winneem: Ahdminnis, Bobs un wiina
fullainis Sehlahs, brauja pa dselszefku us Nujorku.
Ahmurs un Spalls puhta us Schifago pilssehtu.

Skattifim nu atkal, to Older Rosa darra. No
ta laika, fur sinna, ka tehwa-brahlis mirris, wiina
fawam mihtotam bruchtganam pawiffam padewahs.
Rad bruchtganam wiina buhtu rakstijis: „Rosa, man
patihl, ka Tu Kalifornijā dsihwo, jo man Ciropā
waijaga buht,” tad wiina ar to buhtu pilnā meerā.
Winnai bij tahda dabba, ka ta tad ween bij lai-
miga, kad kahda spehzigā rohla to waddija. Rosai
tas bihbeles wahrds: „Un winsch tew par lungu
buhz,” nebij nefahda nastā, bet laima, un Amerikā
winnai tahdas laimas trubka. Par fawatneezi ta
wairs negribbeja buht, jo zaur tam wiina lihd
schim flittums ween zehlees.

Tehwa-brahla mirschana wiina firds dauds ne-
lausja, jo schā raddeneeka nebij ne kad rebsejuse un
wiinā weetā Rosai nu Meiers bij par waddoni.
Rosai tas liffahs gluschi pehz kabrtas, ka Meiers
til tad tehwa-brahla mirschanas sifmi rahdija, kad
abbi jau bij faderrejuschees; wiina patte pee sewis
dohmaja, ka Meiers effohht lohti labfirdigs zilweks,
kas tai fawu mihlestitu pa preelschu schfinkojis, lai
tehwa-brahla nahwe firdi til dauds nefahpetu.

Meieram newaijabeja no Rosas tehwa-brahla
testamentes prassih, wiina to patte peedahwaja, un
to rakstu, fur Meiers tai par weetneeku nosazihhts,
patte luhdsja, lai peenemmohht un wiinas wahrda
naudu isdabbujohht; bet schis liffahs, ka to negrib-
bohht darriht, runnaja pretti, ka newarohht no win-
nas us til ilga laika schfirtees. Wiina appalsch
weetneeka raksta fawu wahrdu paraktija, nesinna-
dama, kas tur eelschā stahw, jo fawam mihtam brucht-
ganam wiffu ustizzeja!

Fulton-Meiers ahtral tiffa gallā, kā to buhtu
dohmajis, un ta labbaka leeta pee schā stikka bij
ta, ka teefas wiinam newarreja Odera mantas at-
raut, jo tam mantineezes raksts bij rohla. Tapehz
winsch arri lohti prezigs us Nujorku aisreisaja.

Nujorkā tizzis Fultons pee ta meera-teefnescha
meldejahs, ka wahrdu Oders fawā testamentē rak-
stijis un kam par to naudu jafinn. Pehz tam, kad
Fultons teefnescham fawus papihrus parahdija, dab-

buja naudas weetā plahnu rakstite grahmatu, fur
naudas-wehrtibas warreja majums eelschā buht.
Grahmatai bij usrakstihhts: „Nodohdama tai dahmai,
kam manna testamente rohla,” un grahmatā ar O-
dera pascha rohku rakstite schee wahrdi stahweja:

„Zuhz, kas appalsch semmes dsihwojeet!

„Rad ta dahma, kam manna testamente rohla,
warr peerahdiht, ka irr manna brahta-meita, tad is-
dohdeet mannu daffu, kas pee Zums stahw.

Frank Oders.”

Scho rakstu islaffijis Fultons fazzija: „Tihra
dumjiba ween, fur tad lai tohs atrohdu, kas sem
semmes dsihwo?”

„Tee buhs weegli atrohdam,” meerat = eefneffis
teiza, „nahzeet riht’ ap scho laiku schurp, tad tē
fahdu wihru atraddiseet, kas flahstaku sinnu dohs.”

Dytrā deenā Fultons noliktā laikā atnahza un
eepasinnahs ar weenu zilweku, kas kā darba-wihrs
isflattijahs.

„Wai Zuhz arri weens no teem, kas sem sem-
mes dsihwo?” Fultons isfmeedams prassija.

„Warr buht effu gan!” wihrs Fultonam atteiza;
„bet jautahht peenahlahs man, ne Zums! Kahdu
Zums rekte, Older Rosai par weetneeku buht, ta
meitene naw wehl pilnōs gaddōs?”

Schee wahrdi Fultonam druzia dohmas fajauza,
tomehr winsch atminnejahs un ahtri fazzija: „Zuhz
buhfeet wihlufchees, pehz Amerikas liffumeem wiina
jau no tā laika pilnōs gaddōs, fur man par lau-
latu draugu palikka.”

„Tāāā, Rosa Zuhz gaspascha,” darba-wihrs wahr-
dus steepdams fazzija, „tad tas zitta leeta, bet tai
rakstā, fur Zuhz par weetneeku eezehti, nestahw rak-
stihhts, ka wiina Zuhz gaspascha!”

„Scho rakstu jau preelsch laulibahm dabbuju,”
Fultons ahtri fazzija, „zerreju, ka schi leeta nebuhs ne
fahds kawellis, mannim to naudu tuhlin ismaksahht,
jo mannim zaur scho weetneeka rakstu wiffas rektes
un brihwibas rohla.”

„Tuhlin?” darba-wihrs isfmeedams prassija, „Zuhz
tal nedohmajeeht, ka tuhlistoscheem dollaru feschās
turu un Zums pret neeka luitanzi ismaksafchu?
Til ahtri, Meier lungs, newarriam tahdas leetas
isdarriht! Wiff pirma man faweem beedreem sinna
jadohd par to, to Zuhz pagabreet, tad muhsu teefa
fapulzesees un ismetlehs, wai to naudu Zums warr
ismaksahht, wai ne; kad Zuhz buhtu til labbi, pehz
tschetrahm neddelahm atkal schurpu nahht, tad par
to laiku runnassim, fur nauda ismaksajama.”

„Pehz tschetrahm neddelahm!” Fultons eefauzahs,
„effur gudriba! Pagehru, ka us tahm pehdahm te-
stamenti ispildeet. Kas par to galwo, ka tschetru
neddeku starpā ar wiffu fawu teesu un fapulzi semmē
jeb paschā ellē nenogrimsteet?

„Es galwoju!” meera-teefneffis fazzija.

Ar to Fultonam waijadsjeja meerâ dohtees, un winsch nurdedams aisgahja.

Fultons bij gudris spizbukz. Par to laifu, kamehr winsch pats Nujorkâ, warreja kahds Rosai sinu doht, las Fultons par wihru un las tam prahâ, tapeh; raliija Rosai grahmatu, lai winna pee Smittenes nepaleef, bet brauz us Schicago pilsehtu. Rosa scho grahmatu, kâ Fultons to wehlejahs, aisdedinajuse eemetta krahfni. Bet kâ jau sinnams, papihrs nebij gluschi fadedsis, warr buht tapeh; ka Rosa krahfni tuhlin aistaisija. Spalka dakters, melledams papihru ko pihpes eefmeht, to apdegguscho grahmatu atradda.

Rosa scho grahmatu lassijuse aisbrauza us Schicago pilsehtu un melleja Nortwels eelâ N° 72, tur Meiera mahsa. Newarredama atrast luhdja suhrmanni, wai tas sinuht. Fuhrmanns to eelas wahrdu un nummuru dsirredams pawiffam ehmigi smaidija, fazzidams: „To eelu un nanimu sinu, bet nesinnu, wai tur Meiera mahsa dsihwo; warr buht, ka tâ irr, tur jau pulka seewischku dsihwo.“

Pece N° 72 Rosa peeklappeja, bet kad ne weens nebsirdeja, tad swannija un patte nobihjajs, ka pulkstens dikti nosfannejahs.

Nu kahda dahmas durwis pamasam atwehra; winna bij sawaddi gehrbusees. Gaischa sihda klette ar baltahm spizzehm tai bij muggurâ, bet fruhstis gandrih; pawiffam kailas, pehrtu-rohta ap kasku, matti mohdigi sproggaini un ar pukkeh; ispuschloti; waigs schai dahmai brihnum skais, peens un affins tur atspihdeja.

Rosa bailigi prassija, wai Meiera gaspascha të dsihwojoh?

„I dont understand what you say!“*) lepna dahma atbildeja.

Rosa us tam Anglu wallodâ fahla runnaht, bet skaisa grohsija galwu un fazzija: „Walk in, it is to kold outside, I send you a german girl!“**)

Rosa gahja eefschâ un newarreja deesgan isbrihnetees par to gresnumu, kas të redsams. Wis bij labbi, bet diwas leelas bildes pee seenas Rosai nepatikka, no tahm winna kaunejahs — bet warr buht, leeli laudis tahdas nekannigas bildes mihl — tâ winna dohmaja.

Beh; kahda birstina nahza ohtra dahma, tâpat lepni gehrbusees kâ pirma.

„Ko tad Zuhz gribbeet, mans behrns?“ ohtra dahma pa wahzifli prassija.

„Al zeen'maht, nenemmeet par kaunu, kad Zuhz uskaweju, es melleju Meier gaspaschas, winnas brachlis manni schurp suthija.“

Zeen'mahte Rosi no galwas lihds kahjahm apskattijuse fazzija: „Us scheijeeni?“

Rosa metta ar galwu: „Ja, kad schim nammam N° 72 un kad ta irr Nortwel eela!“

*) Reprohtu, ko falleet!

***) Nahzeet eefschâ, aprâ aulste, suthischu Zums Wahzu meitu.

„Al Deewin, mihkais behrns, Zuhz buhseet maldijuschees, të ne kahda Meier gaspascha nebsihwo. Kas tas tahds, kas Zuhz të atsubtijis?“

„Mans bruhgtans!“

„Zuhsu bruhgtans?“ zeen'mahte eefauzajs, „tas warr buht nesinn, tur winna mahsa dsihwo, jeb winnam slika firds; Zuhz ne mas tâ neisfattarees, ka schinni naminâ peederretu!“

Rosa fahla raudaht, bet zeeniga to aisleedsa, jo schinni nammâ ne-effoh; brihwo raudaht, til smeetees ween, lai gan firds puschu truhktu.

Tomehr Rosa të palikka, lai warretu nogaidiht, kamehr Meiers pats nahf. — Winnai eerahdija masu smukku kambariti, kam lohgs us eelas puffi. — Kahdas tschetras neddekas winna të fahihja un malfaja dabrgu naudu. Bet par to bij mas ko behdaht, Dschims nahfs drihs no Nujorkas un tam buhs deesgan noudas lihds. Beh; tschetrahm neddekahm bij beidsamais grassis isdohts, un nu waja-dseja mahju faimneejes luhgt, lai gaida. Pagahja wehl diwas neddekas, mihkalais nenahza — „warr buht, winsch sawu bruhkti atstahjis?“

Tahdas dohmas winnai ar ween galwâ nahza, bet weenad Rosa fazzija: „Ne, winsch mannis ne-astahs.“ Sestai neddekai beidsotees tomehr waijadsjeja dohmaht: — „Winsch pagallam, jeb manni gluschi aismirfs.“

Nu winna raudaja, ka affaras straumehm pluhda, un tas bij labbi, jo kas raudaht warr, tas fahpes warr weeglat panest.

Weenu deen' ne fenn preekfch seemas smehtkeem ta Wahzeete winnu atkal apmelleja.

„Kapeh; man eet til slikti un kapeh; pasaula til wiltus pilna?“ Rosa raudadama fazzija.

„Tapeh; ka meh; nestipras eefam — paleezi stipra, tad Lew slikti ne-ees,“ Wahzeete fazzija.

„Kâ warru bes winna stipra buht, effu kâ needra, ko wehifsch schur tur schaubâ, newarru tahda gruhuma panest.“

„Neapgrehkojees, zilwels warr dand; panest, pirms spehki kâ wafsis iskust, un lai Tu dabbutu sinnaht, zit zilwels panest warr, tad stahstischu, ko patte peedsihwojuse; to dsirredama warri stiprinatees: Es zittahm reisehm biju jauna un smukka tâ kâ Tu. Mans Tehws bij baggats, lifka manni labbi isflohlaht — biju laimiga. Tad Winsch muhs fahla apmelleht, winsch bij smuks, mihligs un laipnigs — bet ko tas lihds, par winnu wehl stahstiht, dohma us to wihru, par ko patte raudi, — tahdi, isfkatthas weens kâ ohtris.“

„Al preilen Marij, zit nelaimiga es effu!“ Rosa raudadama fazzija.

„Tâ gan irr,“ Marija teiza, „bet Laws meh; wehl naw pilns.“

„Kahdu sinu man neffeet? wai winsch mirris?“

„Marija grohsija galwu: „Wai wehl winna ne-warri aismirft? Es Lew falku, israu; wiffu pee-

minnu par sawu bruhrganu no firds, winsch tihrais wels un naw wehrt, fa par to wehl raudi; labbi buhtu, fa tas fenn ellé rastohs."

"To Zuhz man jau daudsreis fazzijufchi, bet newarru tizzeht, fa winsch til fauns, ne-essu tam ne lahda flittuma darrijuse."

(Us preefschu wehl.)

Mhtrs wahrs.

(Stat. N 41.)

"Neeli," schis uspuhdamees atbildeja, „jaunahm, baggatabm baroneetehm grafs Dahlbergs nau deesgan labs, un Zuhz dohmajat, fa tabs ar prastu birgeri ar meeru buhs. Ja, tad es, kas gan nabags ne-esmu, buhtu „Herr von Nisch“ —

"Tad mehs drihs lappinâ redsetum tahdu rakstu: „Gaspascha von Nischis, dsimmusi baronette Bizendorf, jeb, kâ muischneefi fakta: Madame de Nischis, nêe Baronne de Bizendorf, hm!"

"Kâ? usrakstat jel, zeenigs presidenta lungs. Esmu gan, kad Straßburgâ*) biju, franziski ismahzijeas, bet rakstibt wehl neprohtu. Taggad man wairak waktas, gribbu zeema ffolhotajam lahdu guldi doht un sahkt pa franziski mahzitees; man tas weegli ees, jo esmu fennal jau runnais."

"Tizzu, fa tshetrâs neddelâs, fur Straßburgâ bijat, effat daudj ismahzijuschees!" presidents fazzija. Bruhweris newarreja fapraft, kapehz ahrts tã besgalligi smehjajs.

Nischis bij gan augstprahfigs nerra, bet sawu ammatu winsch labbi fapratã un sinnaja, fa preefsch labba allus ne ween labba uhdena, bet arri derriga gaisa wajaga. Winsch tadeht gribbeja us galwas pilssehtu braukt un schihs lectas ismekleht.

Bizendorfs dsihwoja waffarã sawã muischã, ruddeni pilssehtinã, kas starp Leepas-zeemu un galwas pilssehtu bij, no Martineem lihds leeldeenai galwas pilssehtã, fur tam wezza, baggata raddineeze, kam winsch zerreja par mantineeku palift.

Nischis galwas pilssehtã nahzis, dabbuja sinnaht, fa Bizendorfs arri tã effoht. Mhtri winsch scho usmekleja; Bizendorfs bruhweri laipnigi usnehma un soblija tam, wiffãs leetãs palihdsieht. Saunahs dahmas arri pee winneem eenahza, un bij pret bruhweri lohti laipnigas. Bizendorfs dewa Nischim padohmu, lai „sarlana breecha" mahjokli, fur eebrauzis, atstahjoht un lepnatã gastusi mahjoht. Tur Bizendorfs pehz bruhweri apmekleja, ehda pee winna brangi klasta galba, apstelleja schampaneri un dsebra weenu glahfi pehz ohtras us „lunga von Nischis**)" wesselibu. Arri bruhweris bij eesfills, un kad runnajoht katrs kahbas leetas deht sawadi dohmaja, us aizinaja muischneefs bruhweri us 50 dukateem derreht.

*) Straßburgã lohti flitti franziski runna, tadeht ahrta smeelli.

***) Muischneefi sawabm familijas wahrdam leel to wahrdinu von, latwiski „no," preefschã. Birgereem un femneeleem fa naw.

Nischis bija ar meeru, un — paspehleja. Dhtrã deenã bruhweris ar skabhu waigu atneffa sawam augstam draugam 50 dukatus.

Bizendorfs smehjajs. „Kapehz effat tã faihgu-schi? Zuhz baggats wihrs, un ja gribbat nahlotnê par nobiliteri (augstu lungu) tapt, tad Zuhz jamahzajs, ar gohdu naidu paspehleht."

"Lai manni wels rauj un pa wiffahm gaisa pusehm wasa, ja sinnu, lo nobiliteris nosihme," Nischis nurdeja. Winna waigs tad til apskaldrojajs, kad dahmas eenahza un pee tehjas luhdã.

Nischis, gribbedams lohti smalls lungs buht, nelawejajs aizinashanu paklausiht un weenu taffi tehjas dsert. Sebbat winsch saweem draugeem smehredams apleezinaja, fa ne kad wairs tahdu peena-uhdeni pee sawahm luhpahm neliffchoht, ja to darrifchoht, tad lai wels ar winnu us elli brauzoht.

Gan lepnã gastusi Nischim par sawu kohrteli bij leela maksaschana, un 50 dukati muhschigi pasubdu-schi, tomehr winnam galwas pilssehtã lohti patifka, un winsch pahrbrauzã Leepas-zeemã ar to nodohmu, sawu jauko mahju, brango dahrsu, bruhfi, wiffus laufus un plawas pahrdohht. Teefas lungam winsch sawu nodohmu isfazzija un palifka dusmigs, kad schis winnu tapehz par negudru sawza.

"Nu es jau garrã paredsu," teefas lungs fazzija, „fa Zuhz us galwas pilssehtu noeejeet, sawu brangu naidu lihds nemseet, eesahkseet lahdu schepelanziju*) pehz Bizendorfa padohma, prezzeseet tad weenu no scha spekulanta meitahm, kas jau par to gabdabs, fa Zuhsu nauda taps istaisita."

Nischis palifka lohti dusmigs un kleebsa: „Esmu peeaudjis, sinnu pats, kas man jadarra, un kad teescham lahda no Bizendorfa freilenehm sehklaba Nischea gaspasha tohp, tad tomehr es malku paturreschu, tad tas nau teefa, tad lai wels — —"

"Nelahdat jel til breefmigi, es jau wiffceem Zuhsu wahrdem tizzu."

Bruhweris negribbeja sawu jauku ihpashumu par neeka naidu isdoht, tadeht winsch to wehl schim briedim patureja, un palifka wehl Leepas-zeemã. Bizendorfs wehl weenreis bruhweri apmekleja, un kad bij aibrauzis, tad zeemã runnaja, fa bruhweris sawu bruhfi isrentesechoht, pats apmettischotees galwas pilssehtã, un tur weenu no Bizendorfa meitahm prezzesechoht.

Arri Leepas-dfirnawãs schi wehrtis tappa sinnama. Greetina palifka preeziga, it fa smags akmens tai no firds buhtu noweltis. Melberis nosauza bruhweri par nelgu.

Dhtrã pawaffarã prezzeja Werners, jauns, turrigs gruntineefs, kam smukka muischina peederreja, pehz meldera Annas, kas jau fleppu winnam bij apsohlijusees.

*) Spekulantis irr tas, kas us labbu laimi lahdu darbu jeb andelt usnem, pee fa daudj warr winneht un paspehleht; spekulanzija irr spekulanta darrifshajahs.

Melderis prezzineefam mihligi atbilbeja, fa winnam leels gohds, fa tahds prezzineefs pehz wiinna meitas nahf, bet fa tas ne-effoht eeraddums, jaunaka meitu preefsch wezzakas isprezzeht, tadeht arri no derribahm ahtrahi newarroht runnaht, lihds Greetina buhs bruhete.

Welti Werners pretti stihwejahs, fa winna leela fainneeziiba bes wadditajas newarroht buht un fa zaur teepschanohs winsch Annas laimi famaitafchoht. Melderis palikka zeeti pee saweem wahrdeem, un fazzija: Werners effoht til 24 un Anna 18 gaddus, wehl effoht jauni un warroht gaidiht.

Gan arri Antons raudsija tehwa prahtu jaunakai mahsai par labbu pahrgrohsht, bet schis to ne buht neklausija. Par Greetinau winsch smejhahs, kad winna sohlijahs neprezzeta palikt, sawai gaspaschai winsch aifleedsa, fewi peerunnaht.

Augusts fazzija us Antonu: „Newarru saprast, fo tehws dohma, man gan arri waijadsehs neprezzeta palikt, kad Tu neprezzees!“

Pehdigi melderis ar Werneru ta fastrihdejahs, fa schis pehz Annai rakstija, lai bes tehwa wehleschanas pee wiinna nahloht.

Kad Annai firds to newehleja, tad winsch tai pahmetta, fa ta winnu nemihloht, un nenahza wairs keepu-dfirnavas. Anna turklaht dabbuta dsirdeht, fa winsch ballas bijis, un zauru nakti danzojis.

Kad Werners tahds zilwets, tad nelo ne-effi pafpehlejusi, Greetina fazzija.

Melderene, kas arri no Bernera istureschanahs dsirdejusi, us melderi saibgusi fazzija: „Sché Tew irr, Werners irr ismissis. Mubfu Annai buhtu til labbi warrejis buht, ta prinzeffei, ne pehz wiinnas puhra nau fretnais jaunelis prassijis, ohtrs Werners wairs nenahfs.“

„Dhtes gan ne, bet pirmais. Nebehda, es sinnu, fo es darru, leez nu manni meerá,“ melderis atbilbeja.

Anna behdajahs, un wihta ta pukke, kam mitruma truhlst. Tehws wiinnas deht raisedamees nehma to seema lihds us pilsehtu, gribbedams winnu eepreezinahht, un dohmaja pats pee sewis: „Nu jau mehneschi pagabjuschi, kamehr stukkis Werneru nau redsejis, nu winna laikam nebehdneeku buhs peemirsusi, kas negribbedams gaidiht, no mannahm mahjahm aigabjis, nemas nedohma atpakkat nahht.“

Greetina bij lohti noskummusi, lai gan winna fewi juttabs newainiga effam — jo ne weens nebij lihds schim pehz wiinnas prezzejis — tomehr winna fewi par Annas behdu dsemdehli turreja. Winna arri deesgan sinnaja, fa zaur sawu istureschanohs un kluffu zeschanu wiffus jauns wihreeschus, kas dsirnavas nahza no sewim atbaidija.

Behz seemas swehtfeem apmekleja us galwas pilsehtu braukdamz, wezzais mescha lungs Rolands sa-

wus wezzus, mihkus faininus dsirnavas. Winnu mihligi usnehma, un tas firsnigi preezajahs, fa ar teem atkal reis dabbuta isrunnatees.

Ar leelu preeku Rolands no saweem dehleem stahstija, ihpafchi no Frantscha, kas eksamená (pahrfklaufinaschaná) no professoreem pirmo nummuru bij dabbutis.

„Wai Frantscha lungs nu drihs pahrnahfs? Wai winnam walsts deenaste jau kahda weeta?“ melderis par drauga laimi preezadamees jautaja.

(Us preefschu wehl.)

Sohbugalla neddetas peedshwojumi.

Swehtdeen 14. Nowember 1871. Schorihht agri dauds humoristigus jeb johzigus trikkumus reds zaur glahschu durrim isfkreenoht. Balkará atkal fur tahds teaters teel usspehlehts, fa skattitaji wairaf us pakkatas puffi dabbuta skattitees un par pakkatas spehletajeem wairaf smeetees, ne ta par preefschejeem. Kahds bruhwera puifis dabbuta farkanas affaras raudaht, zaur fo? — zaur pahrskattischanohs. Tritsch schodeen tizz, fa tulschi maiji newarroht stahwus stahweht.

Pirmdeen 15. Nowember. Dauds brillehm glahses iskrittuschas, daudseem azzis isfkattahs fa pee pehrwetaja bijuschas.

Dhtdeen 16. Nowember. Ir fedlineeki dabbuta peedshwoht, fa labbaki ar 10 wihreescheem, ne ta ar weenu seewischku darrischanas teel.

Treschdeen 17. Nowember. Kahda fuhrmanna sehta atrohd labbu kuschki sawehluschu wihreeschu mattu un diwas sohschu puffes. Peeminnedami atleeki no Martina deenas swehtischanas!

Zettortdeen 18. Nowember. Kahds tehwa dehls no Widsemmes staiga ar 2 Rihgas deenas sagteem us semmehm un eemihlejahs firdsindos un zittas mantas, kas tikkai pretti neturrahhs. Sargajtees no ta wairaf, ta no sohbugalla!

Peekdeen 19. Nowember. Zittam tahdam labga brahlischam — Rihgá — gaddahs waijadsigas newaijadsiiba, konditoreja eemalditees un pahrskattischaná pa ohtras tahschas lobgu us eelu semme nokrist un stilbu ismeschgeht. Deews gan neleef almini us blehdi krist, bet blehdi laikam gan daudsfreis us almini!

Sestdeen 20. Nowember. Teel studeerehts un no dascha atrasts par derrigu, fa luhgschanas weená walloda ween luhdsamas.

—r

Atbilbedams redaktehrs A. Leitán.

No Bensures atwehlehts.

Rihgá, 18. Nowember 1871.

Driktehts un dabbutams pee bilschu un grahmatu-drikfetaja Ernst Blates, Rihgá, pee Pehtera-basnijas.